

KANSALLISUUSKYSYMYKSEN ASETTAMISESTA

Kommunistien esittämä kansallisuuskysymyksen asettaminen eroaa oleellisesti siitä kansallisuuskysymyksen asettamisesta, josta pitävät kiinni II ja II^{1/2} Internationalen¹⁰ toimihenkilöt, kaikki ja kaikenlaiset „sosialistiset“, „sosialidemokraattiset“, menshevistiset, eserräläiset y.m. puolueet.

Erittäin tärkeää on panna merkille neljä peruseikkaa kansallisuuskysymyksen uuden asettamisen luonteenomaisimpina erikoistunnusmerkkeinä, jotka vetävät rajan kansallisuuskysymyksen vanhan ja uuden käsittämisen välille.

Eusimmäinen seikka — kansallisuuskysymyksen sulautuminen osana kokonaisuuteen, siirtomaiden vapautuksen yleiskysymykseen. II Internationalen kaudella kansallisuuskysymys suljettiin tavallisesti suppeaan, yksinomaan „sivistyskansoja“ koskevien kysymysten piiriin. Irlantilaiset, tshekkiläiset, puolalaiset, suomalaiset, serbialaiset, armenialaiset, juutalaiset ja eräät muut Euroopan kansallisuudet — sellainen oli se vajaa-oikeudellisten kansakuntien piiri, joiden kohtalot kiinnostivat II Internationalea.

Kymmen- ja satamiljoonaiset Aasian ja Afrikan kansat, jotka kärsivät kansallisuussortoa sen mitä raa'immassa ja julmimmassa muodossa, jäivät tavallisesti „socialistien“ näköpiirin ulkopuolelle. Ei rohjettu asettaa samalle tasolle valkoisia ja mustia, „sivistymättömiä“ neekereitä ja „sivistyneitä“ irlantilaisia, „takapajuisia“ hinduja ja „valistuneita“ puolalaisia. Vaieten edellytettiin, että jos onkin taisteltava eurooppalaisten vajaa-oikeudellisten kansakuntien vapauttamisen puolesta, niin „säädyllysten socialistien“ oli aivan sopimatonta puhua vakavasti „sivistyksen“ „säilyttämiselle“ „välttämättömien“ siirtomaiden vapauttamisesta. Nämä luvallanne sanoen socialistit eivät edes edellyttäneetkään sellaista, että kansallisuussorron hävittäminen Euroopassa on mahdotonta ilman Aasian ja Afrikan siirtomaakansojen vapauttamista imperialismin sorrosta, että ensinmainittu on elimellisessä yhteydessä viimeainitun kanssa. Kommunistit osoittivat ensimmäisinä kansallisuuskysymyksen yhteyden siirtomaakysymykseen, perustelivat tämän yhteyden teoreettisesti ja ottivat sen vallankumouksellisen käytäntönsä pohjaksi. Siten tuli hävitetyksi muuri valkoisten ja mustien väliltä, imperialismin „sivistyneiden“ ja „sivistymättömien“ orjien väliltä. Tämä seikka on huomattavasti helpottanut takapajuisten siirtomaiden taistelun yhdistämistä eturivin proletariaatin taisteluun yhteistä vihollista vastaan — imperialismia vastaan.

Toinen seikka — kansakuntien itsemääräämisoikeuden epätarkan tunnuksen vaihtaminen kansakuntien ja siirtomaiden valtiollisen eroamisoikeuden, itsenäisen valtion muodostamisoikeuden selvään vallankumoukselliseen tunnukseen. Puhuessaan itsemääräämisoikeu-

desta II Internationalen toimihenkilöt eivät tavallisesti hiiskahtaneetkaan oikeudesta valtiolliseen eroamiseen, — itsemääräämisoikeus tulkittiin parhaassa tapauksessa oikeudeksi autonomiaan yleensä. Kansallisuuskysymyksen „spesialistit“ Springer ja Bauer menivät jopa niinkin pitkälle, että muuttivat itsemääräämisoikeuden Euroopan sorrettujen kansakuntien oikeudeksi saada kulttuuriautonomia, s.o. oikeudeksi saada omat kulttuurilaitoksensa, samalla kun koko poliittinen (ja taloudellinen) valta jätetään hallitsevan kansakunnan käsiin. Toisin sanoen, vajaa-oikeudellisten kansakuntien itsemääräämisoikeus muutettiin hallitsevien kansakuntien etuoikeudeksi pitää käsissään poliittinen valta, ja kysymys valtiollisesta eroamisesta suljettiin pois. II Internationalen aatteellinen johtaja Kautsky yhtyi tärkeimmässä tähän Springerin ja Bauerin esittämään oleellisesti imperialistiseen itsemääräämisen tulkintaan. Ei ole ihme, että imperialistit, oivallettuaan tämän itsemääräämistunnuksen heille sopivan erikoisuuden, julistivat sen omaksi tunnukseksi. On tunnettua, että imperialistista sotaa, jonka päämääränä oli kansojen orjuuttaminen, käytiin itsemääräämisen lipun alla. Itsemääräämisoikeuden epätarkka tunnus muutettiin täten kansakuntien vapautuksen, kansakuntien tasa-arvoisuuden aseesta kansakuntien kesytämisen aseeksi, aseeksi, jonka avulla kansakuntia pidetään imperialismin alamaisuudessa. Tapaustenkulku viime vuosina koko maailmassa, vallankumouksen logiikka Euroopassa ja vihdoin vapausliikkeen kasvu siirtomaissa vaativat tämän taantumukselliseksi käyneen tunnuksen hylkäämistä ja sen korvaamista toisella, vallankumouksellisella tunnuksella, joka kyke-

nee hälventämään vajaa-oikeudellisten kansakuntien työtätekevien joukkojen epäluottamusmielialan hallitsevien kansakuntien proletaareja kohtaan, kykenee raivaamaan tien kansakuntien tasa-arvoon ja näiden kansakuntien työtätekevien yhtenäisyyteen. Tällaisena tunnuksena on kommunistien esittämä tunnus kansakuntien ja siirtomaiden oikeudesta valtiolliseen eroamiseen.

Tämän tunnuksen mainio ominaisuus on siinä, että se:

1) hävittää kaikki perusteet epäilykseltä, että toisen kansakunnan työtätekevillä olisi anastuspyrkimyksiä toisen kansakunnan työtätekevien suhteen, ja valmistaa siis maaperää keskinäiselle luottamukselle ja vapaaehtoiselle yhteenliittymiselle;

2) repäisee pois naamion imperialisteilta, jotka jaarittelevat valheellisesti itsemääräämisestä, mutta pyrkivät pitämään vajaa-oikeudellisia kansoja ja siirtomaita alistettuina ja imperialistisen valtionsa puitteissa, ja syventää siten näiden kansojen vapauttaistelua imperialismia vastaan.

Tuskin tarvitsee todistella, että venäläiset työläiset eivät olisi saavuttaneet Lännen ja Idän toisiin kansallisuuksiin kuuluvien tovereidensa myötätuntoa, elleivät he olisi valtaa vallattuaan julistaneet kansojen oikeutta valtiolliseen eroamiseen, elleivät he olisi käytännössä osoittaneet olevansa valmiit toteuttamaan tätä kansojen vääjäämätöntä oikeutta, elleivät he olisi luopuneet „oikeudesta“ sanokaamme Suomeen (v. 1917), elleivät he olisi poistaneet sotajoukkoja Pohjois-Persiaasta (v. 1917), elleivät he olisi luopuneet vaatimuksista määrättyyn osaan Mongoliaa, Kiinaa j.n.e., j.n.e.

Yhtä varmaa on sekin, että kun itsemääräämislipulla taitavasti verhottu imperialistien politiikka on kärsinyt kuitenkin viime aikoina Idässä tappion toisensa jälkeen, niin se johtuu muun muassa siitä, että tuo politiikka on kohdannut siellä voimistuvan vapausliikkeen, joka on kasvanut kansojen valtiollisen eroamisoikeuden tunnuksen hengessä suoritetun agitation pohjalla. Tätä eivät ymmärrä II ja II^{1/2} Internationalen sankarit, jotka ovat ahkerasti parjanneet Bakun „Toiminta- ja propagandaneuvostoa“¹¹ eräistä sen tekemistä epäoleellisista hairahduksista, mutta tämän ymmärtää jokainen, joka vaivautuu tutustumaan mainitun „Neuvoston“ toimintaan vuoden ajalta, minkä se on ollut olemassa, sekä aasialaisten että afrikkalaisten siirtomaiden vapausliikkeeseen viimeisten parin kolmen vuoden ajalta.

Kolmas seikka — sen elimellisen yhteyden selvittäminen, mikä on kansallisuus- ja siirtomaakysymyksen ja pääoman valtaa koskevan kysymyksen, kapitalismin kukistamista ja proletariaatin diktatuuria koskevan kysymyksen välillä. II Internationalen kaudella äärimmilleen tyypistettyä kansallisuuskysymystä käsiteltiin tavallisesti sellaisenaan, erillisenä lähenevästä proletaarisesta vallankumouksesta. Vaieten edellytettiin, että kansallisuuskysymys ratkeaa „luonnollisesti“, ennen proletaarista vallankumousta, eräiden kapitalismin puitteissa toteutettavien reformien avulla, ja että proletaarinen vallankumous voidaan suorittaa ilman kansallisuuskysymyksen perinpohjaista ratkaisemista, ja päinvastoin, että kansallisuuskysymys voidaan ratkaista ilman pääoman vallan kukistamista, ilman ja ennen proletaarisen vallankumouksen voittoa.

Tämä olemukseltaan imperialistinen käsityskanta asioista on punaisena lankana Springerin ja Bauerin kansallisuuskysymystä koskevissa tunnetuissa teoksissa. Mutta viimeinen vuosikymmen on paljastanut kansallisuuskysymyksen tällaisen käsittämisen koko virheellisyyden ja mädännäisyyden. Imperialistinen sota osoitti ja viime vuosien vallankumouksellinen käytäntö on vielä kerran vahvistanut oikeaksi sen, että:

1) kansallisuus- ja siirtomaakysymyksiä ei voida erottaa pääoman vallasta vapautumisen kysymyksestä;

2) imperialismi (kapitalismin korkein muoto) ei voi olla olemassa ilman vajaa-oikeudellisten kansakuntien ja siirtomaiden poliittista ja taloudellista orjuuttamista;

3) vajaa-oikeudelliset kansakunnat ja siirtomaat eivät voi vapautua ilman pääoman vallan kukistamista;

4) proletariaatin voitto ei voi olla kestävä ilman vajaa-oikeudellisten kansakuntien ja siirtomaiden vapautumista imperialismin sorrosta.

Jos Eurooppaa ja Amerikkaa voidaan nimittää sosialismin ja imperialismin välisten perustaistelujen rintamaksi ja areenaksi, niin vajaa-oikeudelliset kansakunnat ja siirtomaat raaka- ja polttoaineineen, elintarvikkeineen ja valtavine ihmismäärineen on katsottava imperialismin selustaksi, reserviksi. Sodan voittamiseksi ei riitä se, että voitetaan rintamalla, vaan sitä varten on myös vallankumouksellistutettava vihollisen selusta, sen reservit. Sen vuoksi maailman proletaarisen vallankumouksen voitto voidaan katsoa taatuksi vain siinä tapauksessa, jos proletariaatti kykenee yhdistämään oman vallankumouksellisen taistelunsa

vajaa-oikeudellisten kansakuntien ja siirtomaiden työtätekevien joukkojen vapausliikkeen kanssa imperialistien valtaa vastaan proletariaatin diktatuurin puolesta. II ja II^{1/2} Internationalen toimihenkilöt jättivät tämän „pikkuseikan“ huomioimatta irroittaessaan kansallisuus- ja siirtomaakysymyksen valtakysymyksestä Lännessä kasvavan proletaarisen vallankumouksen aikakaudella.

Neljäs seikka on se, että kansallisuuskysymykseen on sisällytetty uusi aines, kansakuntien tosiasiallisen (eikä vain oikeudellisen) yhdenvertaistuttamisen aines (takapajulle jääneiden kansakuntien auttaminen pääsemään niistä edelle menneiden kansakuntien sivistykselliselle ja taloudelliselle tasolle) eräänä veljellisen yhteistyöskentelyn aikaan saamisen ehtona eri kansakuntien työtätekevien joukkojen välillä. II Internationalen aikakaudella rajoituttiin tavallisesti „kansallisen tasa-arvon“ julistamiseen. Parhaimmassakaan tapauksessa ei menty tämän tasa-arvon toteuttamisvaatimusta pitemmälle. Mutta kansallinen tasa-arvoisuus, joka on sinänsä sängen tärkeä poliittinen saavutus, uhkaa kuitenkin jäädä tyhjäksi sanahelinäksi, ellei ole riittäviä keinoja ja mahdollisuuksia tämän varsin tärkeän oikeuden hyväkseen käyttämiseksi. Epäilemätöntä on, että takapajulle jääneiden kansain työtätekevät joukot eivät pysty käyttämään hyväkseen „kansallisen tasa-arvoisuuden“ niille suomia oikeuksia siinä määrin, kuin niitä voivat käyttää hyväkseen edistyneiden kansakuntain työtätekevät joukot: menneisyydeltä peritty eräiden kansakuntien takapajuisuus (sivistyksellinen ja taloudellinen), jota ei voida hävittää vuo-

dessa eikä kahdessa, tulee tuntumaan. Tämä seikka tuntuu myös Venäjällä, missä kokonainen joukko kansoja ei ehtinyt läpikäydä kapitalismia ja eräät eivät edes siirtyneetkään kapitalismiin ja joilla ei ole lainkaan tai miltei lainkaan omaa proletariaattia, ja missä, huolimatta jo toteutetusta täydellisestä kansallisesta tasa-arvoisuudesta, näiden kansallisuuksien työtätekevät joukot eivät sivistyksellisen ja taloudellisen takapajuisuutensa vuoksi kykene riittävässä määrin käyttämään hyväkseen hankkimiaan oikeuksia. Tämä seikka tulee tuntumaan vieläkin voimakkaammin „seuraavana päivänä“ proletariaatin voiton jälkeen Länessä, jolloin monilukuiset takapajulle jääneet siirtomaat ja puolisiirtomaat, jotka ovat mitä erilaisimmilla kehitysasteilla, väistämättömästi astuvat näyttämölle. Juuri tämän takia on välttämätöntä, että edistyneimpien kansakuntien voittanut proletariaatti tulisi antamaan apua, todellista ja jatkuvaa apua, takapajulle jääneiden kansakuntien työtätekeville joukoille niiden sivistyksellisen ja taloudellisen kehityksen alalla, että tuo proletariaatti auttaisi niitä kohoamaan korkeammalle kehitysasteelle, saavuttamaan edellemenneet kansakunnat. Ilman tällaista apua on mahdoton järjestää eri kansakuntien ja kansallisuuksien työtätekevien rauhallista yhteiselämää ja veljellistä yhteistyöskentelyä yhtenäisessä maailmantaloudessa, jotka ovat niin välttämättömiä sosialismin lopullista voittoa varten.

Mutta tästä seuraa, ettei voida rajoittautua yksistään vain „kansalliseen tasa-arvoon“, vaan että „kansallisesta tasa-arvosta“ on ehdottomasti siirryttävä toimenpiteisiin kansakuntien kohottamiseksi tosiasial-

lisesti samalle tasolle sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan käytännöllisiä toimenpiteitä:

1) takapajulle jääneiden kansakuntien ja kansallisuuksien taloudellisen tilan, elinolojen ja kulttuurin tutkimiseksi;

2) niiden kulttuurin kehittämiseksi;

3) niiden valistamiseksi poliittisesti;

4) niiden saamiseksi vähitellen ja kivuttomasti mukaan korkeampiin talousmuotoihin;

5) taloudellisen yhteistyöskentelyn järjestämiseksi takapajulle jääneiden ja edistyneiden kansakuntien työtätekevien välillä.

Tällaiset ovat ne neljä perusseikkaa, jotka luonnehtivat kansallisuuskysymyksen uutta asettamista, jonka venäläiset kommunistit ovat esittäneet.

Toukokuun 2 pnä 1921

„Pravda“ № 98.

toukokuun 8 pnä 1921

Allekirjottus: J. Stalin